

PORSGRUNN KOMMUNE

Sammen om Porsgrunnshelsa

Veien frem mot handlingsplan folkehelse 2020-2023

Agenda

- Status folkehelsearbeid
- Informasjon om prosess mot ferdig handlingsplan 2020
- Arbeidsgruppa:
 - Hilde Hagen – Helse og omsorg
 - Torstein Borch Skolseg – Helse og omsorg
 - Kristin Nilsen – Barn, unge og kultur
 - Kristin Bjerkeseth Vindvad/Marte Lifjeld – Miljø og byutvikling

Sammen om Porsgrunnshelsa

Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer

PORSGRUNN KOMMUNE

FOLKEHELSEPROFIL 2019

Folkehelsebarometer for kommunen

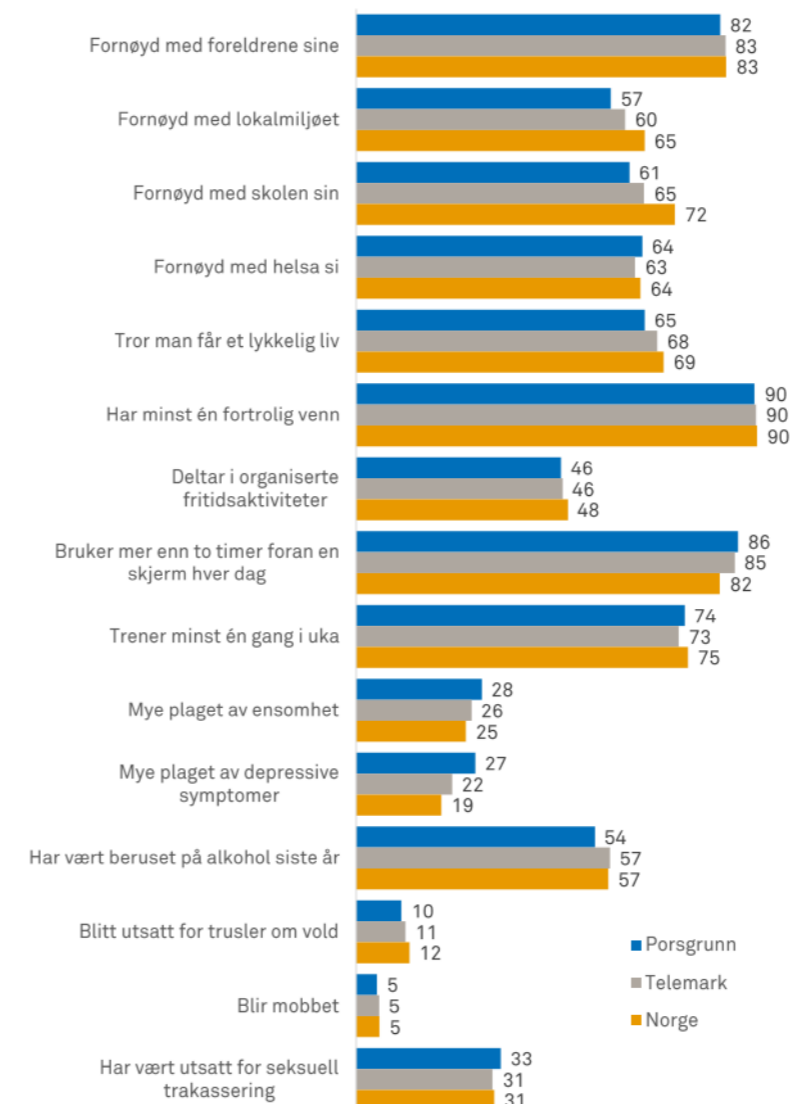
I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I Kommunehelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt utfyllende informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ▬ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▭ De ti beste kommunene i landet

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Porsgrunn	
Befolkning	1 Andel barn, 0-17 år	20	20	21	prosent		
	2 Personer som bor alene, 45 år +	26,2	26,0	25,4	prosent		
	3 Andel over 80 år, framskrevet	5,6	5,8	4,9	prosent		
Oppvekst og leveår	4 Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	80	77	81	prosent		
	5 Lavinntekt (hushold.), 0-17 år (ny def.)	11	13	9,2	prosent		
	6 Inntektsulikhhet, P90/P10	2,8	2,8	2,8	-		
	7 Bor trangt, 0-17 år	14	16	19	prosent		
	8 Barn av enslige forsørgere	19	18	15	prosent		
	9 Stignad til livsopphold, 20-29 år	12	11	8,5	prosent (a,k)		
	10 Trives på skolen, 10. klasse	87	86	86	prosent (k)		
	11 Blir mobbet, Ungd. 2018	9,6	8,3	7,6	prosent (a,k)		
	12 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	21	24	24	prosent (k)		
	13 Laveste mestringsnivå i regning, 5. kl.	22	24	23	prosent (k)		
	14 Frafall i videregående skole	21	21	21	prosent (k)		
	15 Tror på et lykkelig liv, Ungd. 2018	70	72	72	prosent (a,k)		
	MSIS, skader og sykdommer	16 Fornøyd med lokalmiljøet, Ungd. 2018	68	67	70	prosent (a,k)	
		17 Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2018	66	64	66	prosent (a,k)	
		18 Fornøyd med treffsteder, Ungd. 2018	56	51	50	prosent (a,k)	
19 Ensomhet, Ungd. 2018		20	22	20	prosent (a,k)		
20 God drikkevannsforsyning (ny def.)		100	99	91	prosent		
21 Forsyningsgrad, drikkevann		98	87	88	prosent		
22 Skader, behandlet i sykehus		14,8	14,4	13,7	per 1000 (a,k)		
Helsemessig atferd	23 Lite fysisk aktive, Ungd. 2018	15	15	14	prosent (a,k)		
	24 Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2018	35	37	31	prosent (a,k)		
	25 Røyking, kvinner	8,2	9,1	6	prosent (a)		
Helsestilstand	26 Forventet levealder, menn	78,1	78,4	79,1	år		
	27 Forventet levealder, kvinner	82,6	82,8	83,3	år		
	28 Utd.forskjeller i forventet levealder	6	5,3	5	år		
	29 Fornøyd med helse, Ungd. 2018	69	68	71	prosent (a,k)		
	30 Psykiske sympt./lid., 15-29 år	188	170	159	per 1000 (a,k)		
	31 Muskel og skjelett	317	316	319	per 1000 (a,k)		
	32 Overvekt og fedme, 17 år	23	24	23	prosent (k)		
	33 Hjerte- og karsykdom	18,2	18,2	17,7	per 1000 (a,k)		
	34 Antibiotikabruk, resepter	351	340	340	per 1000 (a,k)		

Nøkkeltall – fylket

Kilder: Folkehelseinstituttet – Kommunehelse <https://khp.fhi.no/PDFVindu.aspx?Nr=0805&sp=1&PDFaar=2019>, Norgeshelse statistikkbank, Meldingssystem for smittsomme sykdommer (MSIS), Statistisk sentralbyrå, Ungdata, Ulike virksomheter i Porsgrunn kommune, Folkehelsemeldingen «Gode liv i et trygt samfunn» og Regional plan for folkehelse i Telemark 2018-2030.

Folkehelseoversikt 2020

Fire bærekraftsmål vi mener har spesiell betydning for Porsgrunns innbyggere:

Helsefremmende og sosialt bærekraftige byer og lokalsamfunn

- Tilrettelegge for gode og trygge møteplasser og aktivitetsfremmende omgivelser
- Et aldersvennlig samfunn med universelt utformede utendørsområder og etterlevelse av reformen «Leve hele livet»
- Boliger med fellesområder, møteplasser og nærhet til by-og naturmiljø
- Mer miljøvennlig transport, redusere biltrafikk, øke kollektivtrafikk og tilrettelegge gode traséer for sykkel og gående
- Videreutvikle Porsgrunns rike og varierte organisasjonsliv samt blomstrende kulturliv med aktiviteter som har betydning for befolkningens helse og trivsel
- Tilrettelegge for at Porsgrunns innbyggere har innflytelse og påvirkning på egne lokalmiljøer

God oppvekst og utdanning

- Tilrettelegge for gode oppvekstmiljø i hele kommunen
- Forebyggende universelle tiltak som bidrar til å utjevne sosiale forskjeller blant barn og unge
- Utvikle barnehage- og skoletilbud med kvaliteter som fremmer god læring, mestring og inkludering
- Forebygge at spesielt risikoutsatte barn utsettes for krenking, mobbing og for psykiske vansker
- Inkludere og støtte barna i fritidsaktiviteter og på sosiale arenaer

Mindre sosial ulikhet i helse

- Jobbe for å redusere den økende sosiale forskjellen i dødelighet relatert til røykerelaterte lungesykdommer
- Jobbe for å redusere den sosiale ulikheten i dødelighet av hjerte-og karsykdommer
- Jobbe for gode aktivitets og kostholdsvaner uavhengig av sosioøkonomisk status
- Forebygge helseproblemer hos mottakere av stønad til livsopphold og ytelser hos NAV
- Forebygge frafall i videregående skoler

PORSGRUNN KOMMUNE

Gode levevaner og helse

- Forebygge ulykker og lårhalsbrudd
- Fremme fysisk aktivitet blant ungdom og voksne
- Satse på aktivitetstilbud og trening for de over 65 år
- Fremme et sunt kosthold
- Overvekt blant gravide
- Redusere røyking, snus og alkohol
- Jobbe for å finne alternativer til legemidler for søvnproblemer og mildere psykiske plager og lidelser
- Redusere antibiotikabruken

Fra mål til tiltak

3.3. Redusere stupeulykker			
Delmål	Tiltak	Ansvar	Når
Færre personer får skader av stuping	<ul style="list-style-type: none"> Undervisning i forbindelse med svømmeopplæring i skolene om farer og mulige konsekvenser ved stupeulykker 	Lærere	2016-2019

4. Innsatsområde "Helserelatert adferd"			
4.1. Fysisk aktivitet gir bedre helse og mestringsevne; målet er at en større del av befolkningen skal bevege seg mer			
Delmål	Tiltak	Ansvar	Når
Hele befolkningen skal bevege seg mer	<ul style="list-style-type: none"> Videreutvikle helse- og aktivitetssentrene som helsefremmende og forebyggende arenaer for alle Varierte kurstilbud for alle aldersgrupper: kosthold, trening, røykeslutt etc. "Vær lur - gå tur" og "Vær lur - sykle en tur"; lavterskel turgrupper Utvikle flere typer tur og treningsgrupper, gjerne på tvers av generasjoner, ev. med sykkeldrosje, bruk av frivillige, tematurer Utvikling av treningsgrupper for mennesker med ulike helseplager (Rygg/nakke/muskelskjelett, diabetes, KOLS/astma, psykisk helse, ME/CFS) Gruppene kan initieres av kommunen/friskliv og drives videre av private aktører Fokus på mer bevegelse og fysisk aktivitet på arbeidsplasser, gjennom treningstilbud, konkurranser m.m. 	Legetjenester og MHV Kultur Fysioterapeuter Frivillige	2016-2019

Barn og unge skal bevege seg mer	<ul style="list-style-type: none"> Se pkt. 1.2.2 Utlån av sportsutstyr 	Barnehager og skoler KEOPS	2016-2019
60+ skal bevege seg mer	<ul style="list-style-type: none"> Styrke helsefremmende og forebyggende tiltak for befolkningen over 60 år for å redusere omsorgsbehov i fremtiden 	Omsorgs-tjenesten Fysioterapeuter	2016-2019
Flyktninger/innvandrere skal bevege seg mer	<ul style="list-style-type: none"> Bedre opplæring via Introduksjonsprogrammet om livsstilssykdommer og konsekvenser (overvekt, røyking, rus/ avhengighet, søvn osv.) Igangsette spesielle tiltak overfor enkelte grupper med økt helserisiko (eks innvandrerkvinner med overvekt og derigjennom økt mulighet for å få diabetes) Ti-topper' n og Til Topps (m/ Røde Kors) Svømmeopplæring for innvandrere/flyktninger Sykelopplæring (innvandrere) 	NAV Familiehelse-tjenester Frivillige Voksenopplæring	2016-2019
Psykisk utviklingshemmede skal bevege seg mer	<ul style="list-style-type: none"> Motivering til deltagelse i ordinære aktiviteter Tilrettelegge treningsgrupper (svømming, ballspill, turer i friluft) Jobbe for livsstilsendringer knyttet til røyk og mat som igjen vil fremme mulighetene for å være fysisk aktiv 	Miljøarbeider-tjenesten Fysioterapeuter Frivillige	2016-2019
Sykehjemsboere skal bevege seg mer	<ul style="list-style-type: none"> Utnytte potensialet for fysisk trening hos beboerne ved alle sykehjemmene for å bedre livskvalitet og styrke deres evne til egenomsorg 	Omsorgs-tjenesten Fysioterapeuter Frivillige	2016-2019
Kommunens ansatte skal bevege seg mer i arbeidstida (hverdagsaktivitet)	<ul style="list-style-type: none"> Kommunens ansatte <ul style="list-style-type: none"> I alle møter der det er hensiktsmessig, skal det vurderes å legge inn korte innslag med fysisk aktivitet Hver virksomhet skal ha folkehelseiltak i sine virksomhetsplaner Alle kommunale virksomheter som har transportbehov i arbeidstida skal vurdere å ha el-sykler til bruk for ansatte Plakat med forslag til noen aktiviteter som kan gjøres mens man venter på utskrift settes opp ved hver kommunale printer Plakat med påminning om at det er smart å ta trappene settes opp ved alle kommunale heiser 	Ledere på alle nivåer Fysioterapeuter Serviceavdelingen	2016-2019

Videre prosess

Evaluering

- Evaluering av handlingsplan 2016-19
- Evaluere hva som er gjort, ikke gjort og hva som skal videreføres
- Forslag til mål og tiltak sendes inn samtidig med evaluering
- Sendes ut til relevante personer i kommunen – 61 forskjellige aktører

Tilbakemeldinger

- Bruke digitale plattformer for å motta tilbakemeldinger og innspill
- Markedsføre bredt for å legge til rette for deltagelse fra befolkningen
- Involvere frivillige foreninger til å utarbeide forslag til tiltak for kommunens nye handlingsplan

Ferdigstille handlingsplan

- Bearbeide tilbakemeldingene
- Bearbeide foreslåtte tiltak fra frivillige foreninger og kommunens virksomheter
- Ferdigstille handlingsplan
- Politisk behandling

PORSGRUNN KOMMUNE

